

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

- определение полномочий, регулирование и координацию деятельности представителей госорганов как кредиторов по денежным обязательствам и обязательным платежам;
- определение особенностей реализации дел о банкротстве в отношении особых категорий должников (стратегических, сельскохозяйственных предприятий, кредитных и других организаций);
- делегирование части государственных функций СРО и т.д.

СПИСОК ИСТОЧНИКОВ:

1. Антикризисное бизнес регулирование. Монография. Под редакцией А.Н.Ряховской. М.: МАГИСТР ИНФРА-М.2012.
2. Ивасенко А.Г., Никонова Я.И., Каркавин М.В. «Антикризисное управление» учебное пособие. М.: 2010 г. КНОРУС. С.82-83.
3. Конституция Российской Федерации (принята всенародным голосованием 12.12.1993 г.) (с учетом поправок, внесенных Законами РФ о поправках к Конституции РФ от 30.12.2008 г. № 6-ФКЗ от 30.12.2008 г. № 7-ФКЗ).
4. Нестерова А.Д. Государственное регулирование экономики: Курс лекций/Калининградский университет – Калининград, 1997. – 63 с.
5. Президентская стратегия социально-экономического развития России до 2020 года.
6. Программа антикризисных мер Правительства РФ на 2009 г. (утв. Правительством РФ 19.06.2009)
7. Проект ФЗ «О промышленной политике в Российской Федерации».(<http://regulation.gov.ru>).

ВЕЛИКІ ПЛАТНИКИ ПОДАТКІВ ЯК ВІДДЗЕРКАЛЕННЯ РЕФОРМУВАННЯ УМОВ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ

Санжаревська І.С., заслужений економіст України, директор Координаційно-моніторингового департаменту Міністерства доходів і зборів України (Україна)

Санжаревська І.С. Великі платники податків як віддзеркалення реформування умов ведення бізнесу

У статті розглядається значущість великих платників податків для національної економіки та формування доходів бюджету; аналізується практика зарубіжних країн та України щодо віднесення платників до категорії «великих»; підтверджується необхідність удосконалення визначених Податковим кодексом України критеріїв віднесення платників до цієї категорії з урахуванням утворення Міністерства доходів і зборів України та змін законодавства; висвітлюється тематика проблемних питань прогнозування доходів бюджету з утворенням Міжрегіонального головного управління Міндоходів – Центрального офісу з обслуговування великих платників; надаються пропозиції стосовно удосконалення відповідних норм Податкового кодексу України як складової спрощення умов ведення бізнесу та організації роботи з прогнозування доходів бюджету в органах Міндоходів.

Ключові слова: Міністерство доходів і зборів України, Податковий кодекс України, великі платники податків, формування Реєстру великих платників податків, критерії відбору платників, прогнозування доходів бюджету, спрощення умов ведення бізнесу

Санжаревская И.С. Крупные плательщики налогов как отражение реформирования условий ведения бизнеса

В статье рассматривается значимость крупных плательщиков налогов для национальной экономики и формирования доходов бюджета; анализируется практика зарубежных стран и Украины по отнесению плательщиков к категории «крупных»; подтверждается необходимость усовершенствования определенных Налоговым кодексом Украины критериев отнесения плательщиков к этой категории с учетом создания Министерства доходов и сборов Украины и изменений законодательства; освещается тематика проблемных вопросов прогнозирования доходов бюджета с созданием Межрегионального главного управления Миндоходов – Центрального офиса по обслуживанию крупных плательщиков; представлены предложения по усовершенствованию соответствующих норм Налогового кодекса Украины как составляющей упрощения условий ведения бизнеса и организации работы по прогнозированию доходов бюджета в органах Миндоходов.

Ключевые слова: Министерство доходов и сборов Украины, Налоговый кодекс Украины, крупные плательщики налогов, формирование Реестра крупных плательщиков налогов, критерии отбора плательщиков, прогнозирование доходов бюджета, упрощение условий ведения бизнеса

Sanzharevska I. Large Tax payers as a reflection of reforming the business conditions

The article deals with the importance of Large Taxpayers for the national economy and the formation of budget revenues; analyzes practice of foreign countries and Ukraine to classify taxpayers as "Large"; confirms of the necessity of improvement identified by the Tax Code of Ukraine criteria of referring to this category of taxpayers taking into account formation of the Ministry of Revenue and Duties of Ukraine and changes in legislation; highlights subjects of problematic issues of forecasting revenues with the formation of Interregional General Division of the Ministry of Revenue and Duties of Ukraine – Central Office of Large Taxpayers; provides proposals for the improvement of the relevant provisions of the Tax Code of Ukraine as a part of simplification of business conditions and organization of forecasting revenues in the authorities of the Ministry of Revenue and Duties of Ukraine.

Keywords: Ministry of Revenue and Duties of Ukraine, the Tax Code of Ukraine, the Large Taxpayers, formation the Register of Large Taxpayers, taxpayers selection criteria, forecasting revenues, simplification of the business environment.

Постановка проблеми

За оцінками експертів, України характеризується високим рівнем «відкритості» економіки. Згідно даних статистики, у структурі валового внутрішнього продукту України по кінцевому споживанню обсяг експорту товарів та послуг за 2005 – 2012 роки складає майже половину (з мінімальною часткою – 44,8% у 2007 році та максимальною – 53,8% у 2011 році) [4]. Виходячи з цього, деякі наукові дослідження наголошують про збереження критичної залежності української економіки від зовнішньоекономічної кон'юнктури, погіршення якої негативно впливає на безпеку державних фінансів [5, с.79].

Водночас, наукові дослідження застерігають, що ризики недоотримання доходів бюджету є значними у зв'язку із високою концентрацією джерел податкових надходжень у вузькій групі «великих» платників податків [5, с.79].

Відповідно до Реєстру великих платників податків (далі – Реєстр ВПП) в Україні, за критеріями Податкового кодексу України [1] великих платників податків (далі – ВПП) налічується у 2013 році – 1480, відібрано на 2014 рік – 2131. Частка платежів цієї категорії платників у 2013 році до державного бюджету склала 60% (з них по митних платежах – 44%, податкових – 68%) при їх частці у кількості платників – лише 0,2%. У 2013 році 45,5% великих платників були суб'єктами зовнішньоекономічних відносин в частині експорту, 24,2% – є підприємствами з іноземними інвестиціями [6].

Зазначене свідчить про значущість зазначеної категорії платників для національної економіки та бюджету держави. А саме, умови їх господарювання та оподаткування можуть служити для світової спільноти барометром інвестиційної привабливості економіки України, а стан розрахунків з бюджетом впливає на фінансову незалежність держави, що підтверджує актуальність дослідження.

Виходячи з викладеного, можна зробити висновок, що питання віднесення платників до категорії «великі платники податків» та прогнозування їх надходжень до бюджету є важливим як в контексті забезпечення надходжень до бюджету, так і в контексті інвестиційної привабливості України, розвитку зовнішньоекономічних зв'язків та залучення іноземних інвестицій.

Мета наукової статті

В аспекті ВПП предметом нашого дослідження є дві площини – аналіз критеріїв відбору платників для віднесення до категорії

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

«великий платник податків» та їх удосконалення і визначення напрямів поліпшення прогнозування доходів бюджету від зазначеної категорії платників.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Аналіз останніх досліджень і публікацій із вказаного напрямку свідчить, що у поєднаній тематиці критеріїв відбору ВПП та поліпшення прогнозування надходжень від цієї категорії платників зазначена тема розглядається вкрай рідко. До таких можна віднести дослідження Клименка О.В., в якому відзначається, що «...формування податкової політики держави щодо великих платників податків, адекватної цілям економічного відновлення, може стати важелем зростання національної економіки в цілому...», та пропонується «...запровадити критерії класифікації суб'єктів господарювання – великих платників податків, що включають 1) мотивацію до територіального розвитку і 2) прогноз податкових надходжень...» [3, с.24-26].

Більшість досліджень зосереджуються на висвітленні окремих напрямів супроводження великих платників податків та вивченні міжнародного досвіду із зазначеного питання.

Так, Тимарцев О.Ю. проводить детальний аналіз особливостей функціонування, цілей утворення спеціальних інспекцій з обслуговування великих платників податків в інших країнах, методик відбору платників до зазначеної категорії, особливості їх організаційної структури [7].

Соловйовою Л.О. проведено ґрунтовне дослідження теоретико-методологічних засад, стану та організації державного податкового менеджменту великих платників податків у 2000 – 2007 роках, надані пропозиції щодо його удосконалення, наведений аналіз зарубіжного досвіду організації роботи з великими платниками, відзначені особливості нової форми відносин податкових органів з платниками – податкового супроводження великих платників та значущість надходжень зазначеної категорії платників в загальних обсягах надходжень до бюджетів усіх рівнів по Запорізькій області [8].

Авторським колективом під кер. Рубан Н.І. проведено аналіз податкового адміністрування великих платників податків в Україні за період 2000 – 2007 роки, надані пропозиції щодо законодавчого унормування поняття «великий платник податків», механізмів їх адміністрування, організаційної структури та фінансування спеціалізованих інспекцій [9], які наразі, після прийняття Податкового кодексу України та утворення Міністерства доходів і зборів України, уже упорядковані.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що у більшості країн світу роботі із суб'єктами господарювання, що забезпечують визначальну частку надходжень до державного бюджету, зокрема, ВПП, приділяється значна увага.

У наших попередніх дослідженнях ми також розглядали проблемні питання визначення критеріїв відбору платників до категорії великих, їх податкового супроводження та прогнозування доходів від цієї категорії платників [10, 11, 12].

Нами зазначалося, зокрема, що створення в Україні спеціалізованих інспекцій з обслуговування великих платників податків відповідає світовим тенденціям організації роботи з платниками та запроваджене у понад 20 країнах-членах Внутрішньо-європейської організації податкових адміністрацій (далі – ЮТА), серед яких – Австрія, Бельгія, Данія, Ірландія, Італія, Норвегія, Іспанія, Швеція, Швейцарія і Об'єднане Королівство Великої Британії й Північної Ірландії [13, с. 11].

Важливим аспектом в організації роботи з великими платниками вважається комплексне визначення критеріїв відбору. Проведені ЮТА дослідження свідчать, що для віднесення до категорії ВПП використовується комплекс різних критеріїв (зокрема, обіг, прибуток, активи, сплачені податки, чисті активи, доход, залучений персонал тощо), поєднання яких дозволяє охарактеризувати платника та дати підстави для віднесення його до відповідної категорії. При цьому майже 79 відс. країн віддають перевагу показнику обсягу обігу, 21 відс. – показнику суми сплачених податків [13, с. 6].

В деяких країнах однакові критерії застосовуються для платників усіх видів підприємницької діяльності і типів валових доходів (державних доходів), тоді як в інших – різні критерії застосовуються в залежності від виду підприємницької діяльності, типу податку та цілей податкової адміністрації. Так, у Нідерландах оцінка варіює в залежності від виду підприємницької діяльності. Зокрема, критерій „загальний обіг” для суб'єктів господарювання та іноземних материнських компаній, складає, відповідно, понад 25 млн. євро та понад 12,5 млн. євро, а для урядових організацій, міст і лікарень – понад 37,5 млн. євро на рік [13, с. 7]. Аналогічна ситуація в Данії, де ВПП – всі платники податків з загальним обігом більше 40 млн. євро, компанії з виробництва електроенергії з обігом понад 267 млн. євро, компанії, що використовують „тоннажні” схеми з обігом понад 400 млн. євро [13, с. 7].

Також, в деяких країнах критерії визначення великих платників податків для адміністрування і управління відрізняються від критеріїв з метою аудиту. Так, у Франції критерії відбору (обіг і залучений персонал) в адміністративних цілях відрізняються від критеріїв з метою аудиту, коли великими платниками вважаються всі банки, страхові компанії та інші фінансові установи. Тому кількість ВПП для податкового аудиту майже вдвічі перевищує кількість ВПП для податкового менеджменту [13, с. 7, 45].

У Німеччині заможні приватні особи також визнаються великими платниками, і, відповідно, кількість ВПП є значно вищою, ніж в інших країнах та перевищує 100 тис. платників [13, с. 14].

У Російській Федерації для віднесення організацій – юридичних осіб до категорії великих, які підлягають адмініструванню на федеральному або регіональному рівні застосовуються дані фінансово-господарської звітності за звітний рік і бухгалтерської та податкової звітності, перелік та порогові значення яких варіюються в залежності від сфери діяльності та рівня адміністрування. Також враховується взаємозалежність між організаціями. Перелік критеріальних показників фінансово-економічної діяльності та їх параметрів визначаються в залежності від сфери діяльності та рівня адміністрування. Так, ідентичні значення однакових критеріальних показників передбачені для підприємств оборонно-промислового комплексу і стратегічних підприємств. Окремий перелік показників передбачений для страхових і фінансових організацій. Відмінні від інших порогові (критеріальні) значення показників передбачені для організацій, що здійснюють послуги у сфері зв'язку та/або надання у користування засобів зв'язку, та тих, що надають транспортні послуги. Некомерційні організації також можуть бути віднесені до категорії великих залежно від сумарного обсягу доходів від реалізації і позареалізаційних доходів за даними податкової звітності з податку на прибуток [14].

Зазначене свідчить, що спосіб класифікації платників як великих є достатньо розповсюдженим у світовій практиці, а критерії віднесення до платників до цієї категорії притаманні кожній країні в залежності від особливостей національної економіки та напрямку адміністрування.

Ґрунтовних досліджень щодо прогнозування надходжень від ВПП з урахуванням тенденцій економічного розвитку не встановлено. Так, Соловйовою Л.О. у дисертаційному дослідженні розглянуто питання прогнозування надходжень від ВПП на прикладі Запорізької області та м. Запоріжжя [8].

Більшість досліджень з питань прогнозування доходів бюджету зосереджуються на визначенні їх обсягу в цілому по державі за платателями, або в розрізі регіонів.

Зокрема, у підготовленій Інститутом економіки промисловості Національної академії наук України монографії «Як обґрунтувати бюджетно-податкову політику держави? Досвід наукового проектування і реалізації автоматизованої системи супроводження бюджетного процесу», зроблено спробу поєднання в єдиній системі обрахунку економічного потенціалу та податкоспроможності територій для формування показників бюджету регіону – його доходів та витатків. Зазначенням інститутом здійснюється наукова координація Інформаційно-аналітичної системи супроводження бюджетного процесу (далі – ІАСБП), функціональність якої передбачає можливість проведення прогнозних розрахунків показників надходжень до бюджету в регіональному розрізі, виходячи з показників економічного потенціалу територій. Основні акценти у системі зроблено на прогнозуванні показників місцевих бюджетів, передбачена можливість прогнозування податку на додану вартість та податку на прибуток [15].

Виокремлення невирішеної проблеми

Наприкінці 2012 року було утворено Міністерства доходів і зборів України (далі – Міндоходів) шляхом об'єднання Державної податкової служби України та Державної митної служби України з покладанням на нове міністерство функцій з адміністрування

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

податкових, митних платежів та єдиного внеску [2].

Формування Реєстру великих платників податків, апробоване у правовому полі Податкового кодексу України (далі – Кодекс) при формуванні Реєстрів ВПП на 2011, 2012 та 2013 роки, зміни до Кодексу щодо сплати авансових внесків з податку на прибуток, утворення Міндоходів виявило напрями удосконалення, зокрема, в частині критеріїв віднесення платників податків до категорії великих, процедур відбору та переведення їх на облік у органи Міндоходів, які здійснюють супроводження ВПП.

В частині прогнозування надходжень від великих платників, слід зазначити, з моменту створення в Україні – з 2000 року, понад десятиліття інспекції, які здійснювали супроводження великих платників податків, підпорядковувалися податковому органу регіонального рівня за місцем знаходження. Відповідно, прогнозування надходжень до бюджету в регіональному розрізі здійснювалось з урахуванням регіонального контингенту платників (в тому числі, великих), та особливостей регіональної економіки.

З утворенням у травні 2012 року в ДПС України на базі СДП у м. Києві Окружної ДПС – Центрального офісу з обслуговування великих платників податків (далі – Центральний офіс), який підпорядкований територіально віддаленим від м. Києва спеціалізованим ДПП з обслуговування великих платників 7 регіонів держави, постала проблема прогнозування доходів бюджету від ВПП не з урахуванням специфіки регіональної економіки, а враховуючи галузеву належність та особливості фінансово-господарської діяльності кожного окремого великого платника податків. Фактично, Центральний офіс – це 28-й податковий регіон або округ. В результаті, оцінка соціально-економічного розвитку, обсягу надходжень до бюджету, визначення обсягів видатків та трансфертів на державному рівні здійснюється по 27 регіонах, тоді, як відомчий облік надходжень, прогнозування доходів, оцінка ефективності роботи по ДПС України фактично здійснювалася по 28 регіонах.

Аналогічна тенденція відзначається і після наступної реорганізації та утворення Міндоходів: прогнозування надходжень здійснюється в розрізі територіальних підрозділів – 27 головних управлінь в регіонах, Міжрегіональному головному управлінню Міндоходів – Центральному офісу з обслуговування великих платників податків (Центрального офісу) та 27 митниць Міндоходів.

Результати дослідження

У векторі світових тенденцій роботи із значущими для бюджету платниками знаходяться новачки, запропоновані Міндоходів у проекті Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України» (далі – законопроект), які спрямовані на виконання місії Міндоходів адмініструвати податки, збори, митні платежі та єдиний соціальний внесок, надавати послуги громадянам і бізнесу та, як наслідок, забезпечувати наповнення дохідної частини бюджету, створювати умови для розвитку підприємництва та міжнародної торгівлі [16].

Мета законопроекту – зменшення адміністративного тиску на платників податків, оптимізація документообігу при збереженні встановленої Кодексом прозорості здійснення відбору платників для віднесення до категорії великих.

Враховуючи світовий досвід із зазначеного питання та практику реалізації норм Податкового кодексу України Міністерством доходів і зборів України запропоновано удосконалити критерії відбору платників до категорії великих та внести зміни до підпункту 14.1.24 пункту 14.1 статті 14 Кодексу:

- замінити показник «обсяг доходу за останні чотири послідовні податкові (звітні) квартали» на показник «загальний обсяг операцій з постачання товарів/послуг за дванадцять послідовних календарних місяців» (у зв'язку зі зміною періодичності подання декларацій з податку на прибуток підприємств);

- збільшити критерій сплати платежів до державного бюджету за платежами, що контролюються Міндоходів, з 12 до 15 млн. гривень (у зв'язку з об'єднанням податкової та митної служб України та утворенням Міністерства доходів і зборів України).

Одночасно, для розширення прав платників податків та зменшення адміністративного тиску ініційовано надання великим платникам права самостійного вибору місяця податкового обліку в одному з контролюючих органів, що здійснюють супроводження ВПП (пункт 64.7 статті 64 Кодексу), тому пропонується не направляти платникам повідомлень про включення до Реєстру ВПП (в яких надавався перелік контролюючих органів, до одного з яких платник був зобов'язаний стати на облік), а після затвердження Реєстру ВПП оприлюднювати його на офіційному веб-порталі Міндоходів.

В частині прогнозування надходжень до бюджету від спеціалізованих інспекцій з обслуговування ВПП слід зазначити наступне. Демонстраційна версія ІАСБП (про яку зазначалося вище) була встановлена для ознайомлення та апробації у Міндоходів України та Головному управлінні Міністерства доходів і зборів у Донецькій області [6]. За підсумками проведеного спільного семінару представників міністерства та інституту дійшли висновку, що для адаптації можливостей ІАСБП щодо прогнозування надходжень виходячи з економічного потенціалу регіонів України для роботи у міністерстві необхідно врахувати у розробленій системі особливості організаційної структури територіальних органів Міндоходів, зокрема, наявність Міжрегіонального головного управління Міндоходів – Центрального офісу з обслуговування великих платників, та об'єднання ВПП на податковому обліку у спеціалізованих інспекціях, незалежно від їх фактичного територіального (а саме, регіонального) розміщення. За підсумками вивчення функціональних можливостей ІАСБП, були зроблені висновки, що для побудови економіко-математичних моделей, які б могли адекватно відображати економічні явища та якісно прогнозувати надходження до бюджету для потреб Міндоходів, система ІАСБП потребує:

- адаптації з урахуванням створення Міністерства доходів і зборів України;
- вивчення особливостей організаційної структури Центрального офісу;
- визначення нових підходів по визначенню економічного потенціалу ВПП, що знаходяться на обслуговуванні у спеціалізованих інспекціях в різних регіонах України та підпорядковуються Центральному офісу, відмінних від закладених в основу розрахунків в ІАСБП регіональних економічних зв'язків;
- доповнення переліку платежів, що прогноуються, тими, що сплачуються підприємствами при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.

Також було вирішено, що апробація оновленої ІАСБП буде здійснюватися на базі СДП з обслуговування ВПП у м. Донецьку. У разі досягнення позитивних результатів та належної точності прогнозування надходжень, запроваджені підходи будуть розповсюджені по усіх СДП Міндоходів та Центральному офісу.

Висновки і пропозиції

Наразі організація супроводження великих платників податків та прогнозування надходжень до бюджету від цієї категорії платників потребують зміни законодавчих та організаційно-методологічних підходів. Це пов'язано з:

- мінливістю макроекономічної ситуації на світових ринках, що впливає на стан національної економіки, і, як наслідок, на фінансово-господарський стан платників податків, особливо, великих платників, та рівень прогнозованості перспектив їх фінансово-господарської діяльності та розрахунків з бюджетом, що є важливою складовою ведення бізнесу;
- гнучкістю контингенту платників у зв'язку із передбаченим Податковим кодексом України щорічним формуванням Реєстру ВПП;
- утворенням Міністерства доходів і зборів України та відповідним розширенням переліку закріплених платежів у порівнянні з тими, які адмініструвались ДПС України та ДМС України.

Шляхами вирішення, на нашу думку, є:

- упорядкування критеріїв відбору платників до категорії великих. Відповідними міжнародними фінансовими інституціями нещодавно був оприлюднений аналітичний бюлетень «Ведення бізнесу-2014»: Цифри і факти, Європа і Центральна Азія», в якому Україна відзначена як світовий лідер з проведення регуляторних реформ, зокрема, і в частині оподаткування [16]. Упорядкування критеріїв відбору великих платників – важлива складова у загальнодержавній концепції спрощення регулювання підприємницької діяльності, направлена на сприяння веденню бізнесу та покращення сервісу обслуговування платників;
- запровадження нових підходів у прогнозуванні надходжень до бюджету від ВПП – як шлях забезпечення надходжень до

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

бюджету, адекватних стану фінансово-господарської діяльності платників.

Реалізація зазначених ініціатив сприятиме розвитку в Україні підприємництва та залученню іноземних інвестицій.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Податковий кодекс України, 02 грудня 2010 року №2755-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
2. Указ Президента України від 18 березня 2013 року №141/2013 «Про Міністерство доходів і зборів України».
3. О.В. Клименко. Державна політика щодо великих платників податків: контрверсії світової економічної кризи. Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції «Стан і проблеми оподаткування в умовах світової фінансової кризи». Донецький національний університет економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського 12 листопада 2010 року, с.24-26.
4. Інтернет-ресурс: <http://index.minfin.com.ua/index/gdp/eximp.php>
5. Ризики і загрози безпеці сектору державних фінансів України: Аналітична доповідь. Державна Установа «Інститут економіки та прогнозування НАН України» (на замовлення Державної навчально-наукової установи «Академія фінансового управління» за дог. від 24.07.2012 №87).
6. Інформаційно-аналітичні матеріали Координаційно-моніторингового департаменту Міністерства доходів і зборів України.
7. Тімарцев О.В. Адміністрування великих платників податків: світовий досвід і Україна.
8. Соловійова Л.О. Державний податковий менеджмент великих платників податків в Україні: Дис. ... канд. екон. наук: 08.00.08/ Л.О. Соловійова; Нац. Ун-т держ. подат. служби України. – Ірпінь, 2009. – 208с.
9. Рубан Н.І., Єгорова Т.М., Василькова Т.В. Податкове адміністрування великих платників податків. Науковий вісник Національного університету Державної податкової служби України (Економіка, право), №2(49), 2010, с.47-53.
10. Санжаревська І.С. Створення центрального офісу з обслуговування великих платників податків сприятиме досягненню розумного балансу між інтересами великого бізнесу й держави: Журнал «Вісник податкової служби України», №4, січень 2012, с.7.
11. Санжаревська І.С. Реформування податкової системи: аспект взаємодій з великими платниками податків: Науково-практичний круглий стіл «Реформування системи сплати податків та зборів з урахуванням міжнародного досвіду», Науково-дослідний інститут фінансового права НУ ДПС України, 05.10.2012 (передано до друку).
12. Санжаревська І.С. Обслуговування великих платників податків – у векторі європейських традицій: Матеріали V Науково-практичної конференції «Реформування податкової системи України відповідно до європейських стандартів», до 15-річчя створення Науково-дослідного центру з проблем оподаткування, НУ ДПС України, НДЦ з проблем оподаткування, 31.10.2013 року, с.432-435.
13. Звіт ІЮТА для податкових адміністрацій «Визначення «великого платника податків».
14. Костянєць О., Бондар Л. Контрольна взаємодія/Вісник Міністерства доходів і зборів України, №43 (756), С.54-55.
15. Как обосновать бюджетно-налоговую политику государства? Опыт научного проектирования и реализации автоматизированной системы сопровождения бюджетного процесса на региональном уровне: моногр./В.П. Вишневский, Р.Н.Лева, А.В. Половян и др.; под общ. Ред. В.П. Вишневского /НАН Украины, Ин-т экономики пром-сти. Донецк, 2011.- 116 с.
16. Інтернет-сайт Міністерства доходів і зборів України: <http://minrd.gov.ua/>

СВОБОДНЫЕ ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ЗОНЫ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ – КАК СТИМУЛ ДЛЯ АКТИВИЗАЦИИ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ И ИНСТРУМЕНТ ПОВЫШЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ РЕГИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ

Семеніхін Г.В. управляющий отделением в городе Мариуполь Донецкой торгово - промышленной палаты (Украина)

Семеніхін Г.В. Вільні економічні зони в умовах глобалізації – як стимул для активізації інвестиційної діяльності та інструмент підвищення конкурентоспроможності регіональної економіки

У статті досліджені вільні економічні зони, у розрізі світових тенденцій, пов'язаних із глобалізацією світової економіки та інтернаціоналізацією економічних відносин. Розглянуто форми, методи й способи створення та функціонування вільних економічних зон у світі та Україні. Автор особливу увагу приділив дослідженню вільних економічних зон, як способу міжнародного співробітництва та інструмента, що дозволяє підвищити економічний потенціал окремих регіонів і країни в цілому, у тому числі диверсифікувати економіку моно міст Донбасу. Зроблено особливий акцент на те, що вільні економічні зони, це інтернаціональні економічні формування, вони мають глобальний характер і охоплюють практично всі країни миру. Показано, що відбувається інтеграція цілих регіонів у систему світогосподарських зв'язків і Україна не може стояти відокремо від цих процесів. Обґрунтовано, що повноцінне функціонування вільних економічних зон здатна підвищити економічний потенціал території, наситити внутрішній ринок високоякісною продукцією, впровадити у вітчизняне виробництво новітні науково-технічні розробки, збільшити зайнятість населення та вирішити багато проблем регіональної політики шляхом створення специфічних площадок для економічного росту. Однак для цього необхідні відповідні умови. Дано рекомендації для проведення комплексу заходів, як на державному, так і на регіональному рівнях.

Ключові слова: глобалізація, інтернаціоналізація, вільні економічні зони, світова економіка, інновації, конкурентоспроможність, інвестиційна привабливість, національний ринок, інфраструктура.

Семеніхін Г.В. Свободные экономические зоны в условиях глобализации – как стимул для активизации инвестиционной деятельности и инструмент повышения конкурентоспособности региональной экономики

В статье исследованы свободные экономические зоны, в разрезе мировых тенденций, связанных с глобализацией мировой экономики и интернационализацией экономических отношений. Рассмотрены формы, методы и способы создания и функционирования свободных экономических зон в мире и Украине. Автор особое внимание уделил исследованию свободных экономических зон, как способа международного сотрудничества и инструмента, позволяющего повысить экономический потенциал отдельных регионов и страны в целом, в том числе диверсифицировать экономику моногородов Донбасса. Сделан особый акцент на то, что свободные экономические зоны, это интернациональные экономические формирования, они имеют глобальный характер и охватывают практически все страны мира. Показано, что происходит интеграция целых регионов в систему мирохозяйственных связей и Украина не может стоять обособленно от этих процессов. Обосновано, что полноценное функционирование свободных экономических зон способно повысить экономический потенциал территории, насытит внутренний рынок высококачественной продукцией, внедрит в отечественное производство новейшие научно-технические разработки, увеличит занятость населения и решит многие проблемы региональной политики путем создания специфических площадок для экономического роста. Однако для этого необходимы соответствующие условия. Даны рекомендации для проведения комплекса мероприятий, как на государственном, так и на региональном уровнях.

Ключевые слова: глобализация, интернационализация, свободные экономические зоны, мировая экономика, инновации, конкурентоспособность, инвестиционная привлекательность, национальный рынок, инфраструктура.

Seменіхін G.V. Free economic zones in globalization conditions – as motivation for activation of investment activity and tools for increasing of competitiveness of regional economy

It was investigated free economic zones with a breakdown of world tendencies connected with globalization of world tendencies and internalization of economic relations in this article. Forms, methods and means of creation and functioning of free economic zones in the world and